

ADVISEUR KEES WATER ZIET NA VEERTIG JAAR
OPNIEUW GROTE KANSEN VOOR DE BIO-SECTOR

BIOLOGISCHE LANDBOUW RODE DRAAD IN ADVIESWERK

Kees Water is veertig jaar actief als adviseur in de biologische landbouw. Hij ziet grote veranderingen aankomen. “De hele landbouw staat voor een kantelpunt met grote opgaven. De kennis en kunde uit de biologische landbouw is daarbij goed te benutten.” Bijvoorbeeld de noodzaak voor een gezonde verbinding tussen landbouw en natuur, die in zijn bedrijfsplannen steeds belangrijker wordt.

TEKST LEEN JANMAAT | FOTO'S LEEN JANMAAT & KEES WATER

In 1980 zag Kees Water, net van de Hogere Landbouwschool, een advertentie in de Boerderij voor een ‘ekologische landbouwvoorlichter’. Zo kwam deze nuchtere West-Friese boerenzoon in het ‘alternatieve circuit’ terecht. De doelstelling van de functie was helder: ‘met milieuvriendelijk boeren gezond voedsel produceren’. “Mijn werk in de ecologische landbouw was vernieuwend en experimenteel. Veel bleek niet geregeld, maar met passie en betrokkenheid kom je ver. En het gaf me veel voldoening. Al lerend en al doende werden de contouren zichtbaar van wat nu biologisch heet.”

Na zijn kennismaking met de bio-sector koos Kees bewust voor een specialisatie in bedrijfseconomische en strategische aspecten van advisering. Die keuze en zijn betrokkenheid vormen de motor van zijn bedrijf Ekopart. “Van de ontwikkeling in de biologische landbouw heb ik geleerd dat actuele vraagstukken vragen om een open blik en lef. Je moet bereid zijn om te zoeken naar nieuwe perspectieven. Zo is er in Europa een wettelijke waarborging gekomen. Dat geeft zekerheid aan mijn klanten.” Hij ziet dat ook terug op de Biobeurs en Biofach. “Ook de biologische handel heeft zich sterk ontwikkeld. En kennis en ervaring blijven toenemen. Vanwege dat werkbare systeem kunnen biologische landbouwbedrijven zich nu goed ontwikkelen en zijn ze bedrijfseconomisch weerbaar.” Op deze mooie zomerdag stelt Kees tevreden vast dat hij geweldig leuk werk heeft. “Ik ben heel dankbaar dat ik een bescheiden steentje kan bijdragen.”

Nog steeds komt Kees pareltjes tegen. “Zo mocht ik eens binnen een week voor zowel een van de grootste bio-melkveebedrijven, als een van de kleinste aan de slag gaan. Beide ondernemers hebben hun visie afgestemd op hun persoonlijkheid en hun omgeving. De kracht van je werk als adviseur ligt erin dat je je

In 2020 werd er veel advies via video gegeven

“Het heeft geen enkele zin om een advies te geven dat niet aansluit bij de visie van de individuele klant.”

OVERZICHT WERKZAAMHEDEN

Ongeveer de helft van de biologische melkveehouders heeft op enig moment advies van hem gehad. Kees voerde ca 200 omschakelgesprekken en gaf daarnaast ca 200 economische adviezen.

hieraan blijft spiegelen. Het heeft geen enkele zin om advies te geven dat niet aansluit bij de visie van de individuele klant.”

In de jaren tachtig was de uitdaging vooral het vertalen van eko-richtlijnen naar de eko-landbouwnormen. “En natuurlijk was daarbij de uitgave van het tijdschrift Ekoland een schot in de roos. Ook de studiegroepen waar veehouders kennis en ervaring delen. Daar geniet ik nog steeds van. In zo’n groep ben je dan één van de 10-12 aanwezige specialisten. Mijn bijdrage is het onderhouden van een technische - en economische databank van cijfers van allerlei biologische bedrijven, ik doe dat in samenwerking met Edith Finke van DLV Dier. Dit maakt het mogelijk dat deelnemers zich kunnen spiegelen aan elkaars bedrijfsvoering. En voor mij maakt deze informatie het mogelijk om verantwoorde bedrijfsplannen te schrijven.”

Foto: Kees Waaij

“Een sterk plan, gewaarborgd met vakkundige uitvoering, biedt economisch perspectief voor zowel landbouw als natuurbeheer.”

Actueel zijn de plannen waarin landbouw en natuur samenkomen. “Een sterk plan, gewaarborgd met vakkundige uitvoering door de ondernemer, biedt economisch perspectief voor landbouw en natuurbeheer.” Kees heeft ook veel plezier in het adviseren van zorgboerderijen. “Hier wordt op een mooie manier ruimte gevonden om mensen met een beperking zich te laten ontplooiën binnen hun mogelijkheden. Dan geef ik economische en strategisch advies, maar wel binnen een sociale context.” Kees komt op veel bedrijven. “Ik geniet van de diverse karakters en verschillen in aanpak van biologische ondernemers. Ze nemen hun eigen verantwoordelijkheid, zoeken naar nieuwe wegen en staan positief in het leven. Daarom is het mooi volk om me om te gaan.”

Voor de komende jaren ziet Kees nieuwe uitdagingen. “Het verzamelen van data en analyse daarvan voor de toekomstige bedrijfsontwikkeling blijft een prioriteit.” Recent nam Ekopart het initiatief om de milieu-resultaten uit de Kringloopwijzer van biologische veehouders in een databestand op te nemen. (Zie Ekoland 5/2020, red.) “Dan blijkt dat biologische landbouw weliswaar een hogere kostprijs kent, maar dat je er milieutechnisch heel veel gratis bij krijgt. Ik ben blij dat we dit nu ook kunnen laten zien. Als we een goede biodiversiteitsmonitor kunnen toevoegen, zie je ook daar de meerwaarde van biologisch. En juist die informatie is heel bruikbaar voor de toekomst,” meent Kees. “De landbouw heeft een enorme klus te klaren. Na 50 jaar lijkt nu een einde te komen aan het verdienmodel op basis van verdere groei- en intensivering. De lasten voor de directe omgeving worden te

zwaar en de maatschappelijke wensen zijn veranderd. Maar hoe dit in de praktijk te realiseren is en met welk verdienmodel, dat vertellen we de boeren en tuinders er niet bij. Kennis en ervaring van biologische boeren en tuinders is daarom zeer bruikbaar in dit proces. Dat kan collega’s helpen om de eerste stappen te zetten.” Kees ziet die verandering in de plannen die hij maakt. “Geleidelijk ben ik met Ekopart in een ander speelveld terecht gekomen. Dat gaat veel meer over agrarisch ondernemerschap in relatie met natuurbeheer. Deze zomer maak ik bedrijfsplannen voor maar liefst vijf bedrijven in vijf provincies. Bij zulke combinatieplannen zijn er, naast de boer, vaak ook andere partijen betrokken. Zoals natuurorganisaties, landgoedeigenaren en natuurlijk de provincies. Het vraagt overleg om elkaars uitgangpunten en belangen te leren inzien. Mijn rol is dan om een bedrijfsplan op te stellen en het technisch en economisch goed door te rekenen.” Hierbij komen ook nieuwe vragen kijken. “In Aldeboarn werd ik gevraagd om de gevolgen voor bedrijven in kaart te brengen van het vastzetten van een ander waterpeil in combinatie met de verwachte bodemdaling. Dat was een duidelijke innovatie in mijn werk. Ik kreeg leuke complimenten ‘goed naar boeren kunnen luisteren en niet –bevooroordeeld’.”

Met zijn ervaring naar de toekomst kijkend, zegt Kees: “Mijn uitdaging is om bij de veranderingen in de landbouw de wensen van de ondernemer en andere partijen goed te vertalen in een plan voor de toekomst: technisch en economisch. Maar ook milieutechnisch en sociaal.” ■